

KANDIDATNUMMER 3084

Sidetall 1 av 3

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

SSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

internasjonale sommerskole
rsitetet i Oslo

Lytteprøve

Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.

1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

- A) det geografiske området hvor samene tradisjonelt har bodd.
 B) den etniske folkegruppen som heter samer.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er nordelige delene av Norge, Finland, Sverige og Kulhalvøya i Russland: områder hvor samene tradisjonelt har bodd.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

Identiteten kan baseres på genetisk opprinnelse, moersmål, personlige ønsker eller/og kombinasjoner av disse faktorene.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Siida er en gruppe som fanger og jakter sammen. Flere ulike siider samlet sammen og flyttet fra plass til plass for å lette etter matressurser.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Samene var spredt rundt deres område og fikk aldri samle en gruppe som var sterk og stor nok til å vise motstand mot koloniseringen.

6. Nevn to eksempler på hvordan forvaltningspolitikken overfor samene ble praktisert.

- A) Språkpolitiken: samiske barn hadde undervisning bare på norsk.
 B) Jordbrukspolitikken: jord kunne selges bare til norske statsborgere som kunne snakke, skrive og lese på norsk.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Myndighetene skal forsikre at samene kan utvikle sine språk, kultur og samfunnsliv.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd arbeider for samiske interesser i alle nordiske land hvor samene bor.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden var knyttet til sjamanismen og han var en medium mellom mennesker og guder eller åndene. Han var åndelige leder; sosiale arbeidere og historie forteller.

hvem var Lars Levi Læstadius?

katolsk prest, som sattet i gang en bevegelse knyttet til misjonæring. Bevegelsen var mot den gamle samiske religionen og var veldig konservativ.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjuårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjuårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjuårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjuårene.

Finne seg selv

Ord som kidults og twixters oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tju- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurer på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

En psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Fordi de rotte bort tjueårene i den tro at de har nok tid til å bestemme hva de vil gjøre i framtiden og hvem de er.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Kidults/twixters er unge mennesker i tju- og trettiårene som er usikre om deres framtid. De er godt utdannet, uten forpliktelser, men de tjener ikke mye penger.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

De unge som har store forventninger til hva livet skal by på og som kun gjør det som kan skrives på CV-en kalles "fordi-generasjonen".

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han har testet arbeidslivet og til slutt innså han selv at utdanning er viktig. Han bestemte seg å gå tilbake til studiene for han mente at det var et tegn på at man ble voksen.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" kalles det.
2. Den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet er når man er tjueåring.
3. På midten av 2000-tallet oppsto i USA ord "kidults og twixtee" som beskriver en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tju- og trettiårene.
4. Økte valgmuligheter og økt ansvar for eget livsløp oppstår på grunn av økt individualisering, slik Nora-forskeren C.H.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, blir det desto mindre som må realiseres i trettiårene

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som støtter dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper er det mangel på dyktighet.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret på grunn av denne usikkerheten
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har gitt gått tilbake på skolebenken

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ^{hadde blitt} ~~funnet~~ funnet død,
- å spille ble en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fulgte samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handle om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere ^{hadde} ~~har~~ opplevd
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre hadde gjort var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvannet hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserte seg selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale er godt betalt, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva by livet by på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten ble
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke var så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston ha ment
- å leve om alt dette, hvis hun ville levet.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

- (fordi) Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli så mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuåringere bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (for) mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Av den grunn kan mange av dagens tjuåringere bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktigste periodene i livet.

Hvilken periode synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioden i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er mange ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Etter oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun hevder at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Stadig flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vekt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i stor grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere foretrekker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat i hvert vil bli en selvfølge.

- Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner oss helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, trygge verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Bare halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å spise maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere på abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene gjøre bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer kundt omkring i Oslo, og er allerede på utkikk med nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link til bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter pris på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Den enige julten på lykken?

Lykken kan oppleves på mange forskjellige måter. Hyggelig familietid, økonomisk trygghet og selvrealisering kan bli opplevd som en lykke her i Norge eller i ^{den} vestlige verden generelt. Repräsentanter av fattige land og land som er under krig kan oppleve lykken som frihet, trygghet og mulighet til å leve uten å være redd for angrep. I denne oppgaven tar jeg for meg problematisering av lykken i forhold til innvandring til Norge. Jeg stiller spørsmål ved hva det betyr for ulike innvandrere å oppnå lykken i Norge.

Er å være trygg nok til å være lykkelig?

Norge har fått mange asylsøkere fra land som er under krig eller hvor mangel på menneskerettigheter har oppstått. Asylsøkerne føler seg trygge i Norge og man kan tenke at de bør være lykkelige her. Men er det nok å være trygg til å være lykkelig? En kjent filosof, Karl Marx, sa at jo mer man får eller skaffer seg, jo mer man ønsker. Etter at man hadde fått seg trygghet, begynte man kanskje å tenke om andre ting som man manglet til å være lykkelig i det nye miljøet man var i. Man vil for eksempel bevare sin kultur. Men får man lov til det? Var det ikke denne kulturen som ikke kunne løse problemer i mannens hjemland? Slike dilemmaer er veldig aktuelle i det multikulturelle norske samfunnet.

Den lykkelige velstanden?

Den andre gruppen av innvandrere kom til Norge av økonomiske grunner. De ville skaffe penger for å forsikre familien til familiene dees. De kom vanligvis fra demokratiske land

Do not write
in this space

i Sentral og Øst-Europa. Mange av dem ville ikke bosatte seg i Norge. Derfor er de ikke integrerte, heller ikke snakker de språk. En del av dem ^{har} ~~har~~ valene og sender penger tilbake til familiene sine i sitt hjemland. De er fornyede for de er godt betalte, men er de egentlig lykkelige? Samme de ikke familiene sine? Er det ikke tungt å kunne ikke oppleve hvordan barna deres vokser opp? Jeg tror at selv om mange av dem ikke har problemer med kulturelle forskjeller, har de det ikke bra. På den andre siden hjalp innvandring dem til å løse problemene de hadde hatt før. Ifølge Wioletta Danilewicz, sosiolog fra Polen som fokuserer på barns situasjon i innvandringsprosessen, opplever innvandring av mange familier som et godt svar til familiens økonomiske og sosiale problemer.

I denne oppgaven har jeg tatt for meg problematisering av lykken i forhold til innvandring i Norge. Jeg har knyttet lykken til situasjonen til asylsøkere og innvandrere som har kommet til Norge av økonomiske grunner. Jeg har stilt spørsmål ved trygghet og velstand er nok å være lykkelig. Jeg synes at innvandring kan bli sett på som en jakt på lykken. Men er det så enkelt å oppnå lykken i et nytt sted hvor man ikke kjenner verken språk eller kultur?